

ACC. N:R M. 14141:1-4.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Douct Bernell Gustafsson, Lund*
Härad: *Vittland* Berättare: *fru Cecilia Olsson, Missionshuset,*
Socken: *Fjällrestad* Berättarens yrke: *(Lärning: Fjällrestad Fjällrestad)*
Uppteckningsår: *1955* Född år i

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Religiösa familjeföremål. s. 1-4.

Skriv endast på denna sida.

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.I. PRYDNADSFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten: om äger, ägt eller sett (var? hos vem? vem tillverkat?) broderiarbeten med religiösa motiv, som hängkläden med bibliska figurmotiv, stölsdynor med sådana motiv, hängkläden med texter, märkdukar (flickorna fick förr ej sällan tillverka provdukar i skolan, korsstygnssdukar, de äldsta kända dukarna med bibliska motiv), bibelspråksdukar. Placering i hemmet?
2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk: om äger, ägt eller sett etc. Varifrån fick man sådana föremål? Hur användes bibelkorgen?
3. Krucifix: placering? gammalt bruk?
4. Tavlor och reproduktioner: även kort, om uppställda i hemmet och med religiös karaktär.
5. Kristusbilder av gips eller liknande: ex. Thorvaldsens Kristus. Särskild användning, ex. vid dödsfall i likrummet eller vid utfärdsandakt?
6. Julkrubbor: hur länge varit i bruk? hur länge står den kvar efter jul? allmänt bruk? vilka har julkrubbor? etc. Utseende? Noggrann beskrivning! Vem ordnar julkrubban?
7. Fotografier: prästfoton (vilken präst? hur kommit över? plats i hemmet?) konfirmationsfoton? uppsatt var?
8. Minnestavlor: hur länge brukats? beskrivning? vem förfärdigade? plats i hemmet?
9. Andra föremål som eldskärmar med bibliska motiv? om ägt, eller sett etc.

II. BIBEL OCH PSALMBOK.

10. Familjebibel: ärvdes? särskild plats? när användes? funnits i vilka hem? i ert eget hem? när köptes? anteckningar i den? vad för slags anteckningar? Exempel! När fördes dessa anteckningar in? Om familjebibel med anteckningar påträffas, sök om möjligt skriva av alla anteckningarna, gör skiss över anordningen osv.
11. Psalmboken: särskild plats? anteckningar i den? Använts vid gemensam andakt i hemmet?
12. Andra religiösa böcker.

III. SÄRSKILDA ANORDNINGAR I HEMMET.

13. Hemaltare: sett var? beskrivning! användning? gammalt bruk? var samlats till gemensam andakt i hemmet?
14. Bönevrå: anordning? användning?
15. Levande ljus: när förekommer? vid minnesdagar? Alla helgons dag i hemmet?
16. Missionssparbössor och liknande: var har de sin plats i hemmet? vilka hem har sådana?

IV. MUSIKINSTRUMENT.

17. Orgel: var sin plats, när användes (vid husandakt?)..
18. Psalmodikon: d:o
19. Andra musikinstrument med religiös användning.

V. DOP OCH VIGSEL I HEMMET.

20. Anordning vid hemmadop: skål? tända ljus? plats?
21. Vigsel i hemmet: brudmattor? vigselpallar? köpts eller tillverkats? altaranordning? levande ljus?

VI. BLOMMOR.

22. Brukade man ha palmer inomhus och hade i så fall detta bruk någon särskild innebörd?

fru Cecilia Olsson, 1.

ACC. N:R M. 14141: /

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

RELIGIÖSA FAMILJEFÖREMÅL.

1. Broderiarbeten med religiösa motiv. Vi har ännu en sådan liten tavla, som jag själv broderat, med språket: Herren är min herde, mig skall intet fattas. Det var inte några särskilda mönster man köpte, utan det var bara att gå till broderiaffären och köpa vad man skulle ha och så säga vilken text man ville ha, så ritade de upp det åt en och så var det bara att sy efter det. Det var korsstygnsapper vi använde.

2. Bibelkorgar och kartongtryck med bibelspråk. Bibelkorgar har varit mycket vanliga här. De hängdes på väggen, och man köpte dem genom predikanter, eller genom missionsbokhandeln i Kristianstad. Det finns nog att köpa där fortfarande, missionsbokhandeln på Lasarettsgatan eller där borta. Men predikanter tog ej sällan mot beställningar eller had e själva med sig, och på missionsauktioner såldes ibland bibelkorgar. Det var mest löftesspråk och bibelord till tröst, som fanns i bibelkorgarna. Det stod tryckt på korgen vad det var för något i: "Bröd för dagen", "Manna för dagen", "Livets bröd", "Himmelskt manna", eller också stod det "Ditt ord är mina fötters lykta" eller något sådant. Jag minns sådana bibelkorgar från min barn-

ACC. N:R M. 14141:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

dom, en 55-60 år sedan. Nu är det inte många, som använder dom längre.

Små bibelspråkstavlor varo också vanliga. Det var mindre kort, i allmänhet kort för söndagsskolan, som man kunde ta glas över. De var ungefär 10x12 cm., och fanns att köpa i affärerna, och i missionsbokhandeln. Det har jag själv haft, sådana kort, som ställdes upp på byrån, med glas över. Men det har blivit omodernt nu.

3. Krucifix. Det hade de aldrig förr här, och det är väl nu mera i de kyrkliga kretsarna, inte så mycket hos oss i Stiftelsen. Men förr var det nog inte i några hem, vad jag kan minnas. Inte för att jag tycker det är så katolskt, men det är mest de kyrkliga, som har det.

4. Tavlor och reproduktioner. Tavlor följde ofta med jultidningarna, Stiftelsens jultidningar, och det var bara att skaffa glas och ram till. Det var olika motiv som Maria vid Jesu fötter, Jesus välsignar barnen, Jesu dop, med den helige Ande som en duva, Maria och Lazarus, det var tryckta planscher, som följde med, och som var mycket omtyckta som tavlor. Det har jag haft i mitt eget hem. Det var inga märkvärdiga saker, men de var mycket omtyckta.

ACC. N:R M. 14141:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5. Kristusbilder av gips. Det har allt förekommit i en del missionshus, men i hemmen var det nog inte så vanligt. Vi har inte haft det.

7. Fotografier. Det hade de ~~hade~~ förr och det har de nu också, av Rosenius och Fjellstedt, mest. I Åsum, där vi bodde innan, minns jag en del som hade Luther och Melanchton, i de troende hemmen. Rosenius är ju förnämst i våra kretsar, så det har nog de flesta ett fotografi av honom uppe. Det följde med Budbäraren någon gång.

9. Andra föremål. Palmer har de i Lutherska missionshuset inne i Kristianstad, och det fanns rätt ofta i missionshusen, och gör så än. Om det ska vara någon biblisk innebörd i detta, vet jag inte. Det ska ju vara ett slags biblisk växt, men det är väl mera för prydnad skull. I de troende hemmen har nog palmer varit sällsynta, därför mest att de så svåra att sköta. Blommor i övrigt, som Mose stentavlor och Kristi törnekrona, har blivit mera på senare år än vad det var förr. Inte kan jag minnas några särskilda växter, krukväxter, i de troende hemmen förr. Men nu skaffar sig en del.

ACC. NR M. 14141:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Vad jag kanske bör nämna är missionsparbössorna, som alltid ska stå framme, vi lägger inte så där regelbundet utan mera när det passar. Men den ska alltid stå på byrån, fullt synlig.

10. Familjebibel. Det hade många förr, och det finns väl fortfarande, men nu ska var och en ha sin egen förstäs. Men många hade förr, och de skrev i dessa, här barnen var födda, när de gift sig, när någon dött. Den låg alltid framme på en chiffonjé eller ett bord, fullt synlig, gärna med någon krukväxt intill.

13. Hemaltare. Det vet jag inte riktigt vad det är för något.

14. Bönevrå. Det har vi troende, men det är ingen bestämd plats, i varje fall inte angiven på något särskilt sätt, genom någon tavla eller så. Det är en hemlighet, en ostörd vrå, där man kan bedja och läsa bibeln utan att bli iakttagen eller störd.

15. Levande ljus. Nu tänder jag alltid adventsljus, och det gör nog de flesta, om inte alla, även i våra kretsar. Men det är inte så långt tillbaka i tiden, sedan det började, inte 15 år ens, kanske.